

Jeroen Bosch

LANG GELEDEN WERD er in Aken een jongen geboren die door zijn vader en moeder Jeroen werd genoemd. Toen hij vijf jaar was, verhuisde Jeroen naar Den Bosch. Vanaf die tijd heette hij Jeroen Bosch. Jeroen kon goed schilderen. Net als zijn vader en zijn opa, die maakten prachtige schilderijen. Meestal kwamen de schilderijen van Jeroen in kerken terecht. De bisschoppen waren rijk genoeg om schilderijen te kopen. Wie in God wilde geloven, moest geld betalen.

Toen in Den Bosch een reusachtige kathedraal werd gebouwd, vroeg de bisschop aan Jeroen of hij een schilderij wilde maken voor achter het altaar.

De bisschop zei: 'We willen graag een schilderij met Jezus en Maria en met veel engelen.'

Maar Jeroen schilderde een wereld vol enge monsters, rare beesten en mismaakte mensen.

De bisschop zei: 'Wat krijgen we nu? Waarom schilder je zo'n lelijke wereld?'

'Omdat de wereld lelijk is,' zei Jeroen. 'Ik wil de mensen waarschuwen.'

'Waartegen dan?' wilde de bisschop weten.

'Tegen luiheid,' antwoordde Jeroen, 'en tegen ruzie, hebberigheid, feestvieren en verspilling. Mijn schil-

derij leert de mensen geen ruzie te maken en niet hebberig te zijn. Ze leren dat ze hard moeten werken en dat ze niet alle dagen feest moeten vieren.'

De bisschop dacht na. 'Daar ben ik het eigenlijk wel mee eens,' zei hij na een poosje. 'Wat jij wilt, wil ik ook. Ik vertel de mensen elke zondag dat ze beter moeten leven en dat ze goed voor elkaar moeten zorgen. Maar daar heb ik geen schilderijen voor nodig.'

'Jawel,' zei Jeroen, 'want de mensen kunnen niet verstaan wat u zegt. U spreekt de taal van de kerk: Latijn. Alle liederen worden in het Latijn gezongen. De bijbel is in het Latijn geschreven. Bijna niemand kan die taal lezen. Mijn schilderijen begrijpen de mensen wel.'

De bisschop moest Jeroen gelijk geven. Hij liet Jeroen het schilderij afmaken. Maar toen het klaar was, heeft hij het stiekem verstoppt. Niemand heeft het ooit nog gevonden.

Zo was het voor Jeroen wel erg moeilijk om met het schilderen geld te verdienen. Daarom ging hij op zoek naar andere mensen die rijk genoeg waren om zijn schilderijen te kopen. Graven en gravinnen bijvoorbeeld. Of prinsen en koningen.

Gelukkig kwam er op een dag een graaf langs in zijn atelier. De graaf bestelde een schilderij voor in de danszaal van zijn kasteel.

Jeroen schilderde een goochelaar die een grappige truc deed. Maar dat was niet alles. Op het schilderij was nog veel meer te zien. De goochelaar was een slimme boef. Terwijl hij zijn trucjes deed, stal zijn hulpje geld van de toeschouwers.

Toen het schilderij af was, bracht Jeroen het naar de graaf in zijn kasteel. De rijke graaf keek verrast naar de afbeelding van de goochelaar.

Jeroen legde uit wat er gebeurde. 'Kijk,' zei hij, 'het hulpje van de goochelaar steelt van de toeschouwers.' 'Mag ik je vragen waarom je zo'n gemene goochelaar voor me hebt geschilderd?' vroeg de graaf.

Jeroen gaf weer hetzelfde antwoord als hij de bisschop had gegeven. Hij zei: 'Dat heb ik gedaan om de mensen te waarschuwen. Wie namelijk niet uitkijkt, wordt voor de gek gehouden.'

De graaf vond het een goede grap. Aan iedereen die hem kwam bezoeken in het kasteel, liet hij het schilderij van Jeroen zien. En bijna alle graven en gravinnen, prinsen en koningen die het zagen, wilden ook zo'n schilderij.

Jeroen Bosch schilderde een wereld vol gekken en dwazen, boeven en bedelaars, zwervers en monsters. Hij werd een wereldberoemde schilder.

En zo... is het echt gebeurd.

